

**Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 45. kalendářní týden,
5. – 11. 11. 2023 / ECDC Communicable Disease Threats Report, Week 45,
5 November – 11 November 2023**

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-5-11-november-2023-week-45>

Podle materiálu ECDC volně zpracovalo Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ

- 1. Přehled epidemiologie respiračních virů v EU/EHP**
- 2. Klasifikace variant SARS-CoV-2**
- 3. Sezónní surveillance viru západonilské horečky, One Health, 2023**
- 4. Spalničky - mezinárodní - sledování evropských ohnisek nákazy**
- 5. Měsíční epidemiologický monitoring záškrtu v EU/EHP, 2023**
- 6. MERS-CoV, mezinárodní situace**
- 7. Chikungunya a dengue – monitorování globálních ohnisek nákazy**

1. Přehled epidemiologie respiračních virů v EU/EHP

ECDC monitoruje aktivitu respiračních virů v EU/EHP. Údaje a týdenní přehled epidemiologických údajů v EU/EHP jsou k dispozici na stránce [European Respiratory Virus Surveillance Summary](#).

Cirkulace respiračních virů je v tomto období roku na očekávané úrovni. V současné době existuje omezená cirkulace chřipky a RSV, tuto zimu lze očekávat kocirkulaci těchto virů se SARS-CoV-2. SARS-CoV-2 nadále cirkuluje, i když na mnohem nižších úrovních ve srovnání s předchozími lety, se stálým nárůstem pozorovaným za poslední tři měsíce. Celkově jsou počty přijetí do nemocnic a na JIP v důsledku onemocnění covid-19 na nižších úrovních než ve stejném období loňského roku, ačkoliv byl u těchto ukazatelů pozorován trvalý nárůst hlavně u osob ve věku 65 let a více. Tato věková skupina zůstává ve zvýšeném riziku závažného průběhu onemocnění.

2. Klasifikace variant SARS-CoV-2

Od poslední aktualizace dne 27. října 2023 do 6. listopadu 2023 nedošlo k žádným změnám klasifikace ECDC pro varianty vzbuzující obavy (VOC), varianty zájmu (VOI), sledované varianty (VUM) nebo deeskalované varianty.

Aktuální výskyt variant SARS-CoV-2 v zemích EU/EHP k datu 4. listopadu 2023:

- v současné době převažují v zemích EU/EHP varianty podobné XBB.1.5+F456L s průměrným podílem 66 % (rozmezí: 39-76 %). Celkový podíl linií podobných XBB.1.5 + F456L zůstává stabilní.

- varianty XBB.1.5-like + L455F + F456L vykazují rostoucí trend ve všech zemích EU/EHP s mediánem podílu 26 % (rozmezí 17-40 %). V této skupině se vyskytuje linie HK.3 a linie GK*
- varianta BA.2.86 je nově se objevující linie SARS-CoV-2, která se vyznačuje vysokým počtem spike mutací, které jsou odlišné od předchozí verze BA.2 a současně cirkulujících variant odvozených od XBB. Varianta BA.2.86 cirkuluje v nízkém počtu (průměrně 8 % v EU/EHP celkově). V posledních dvou týdnech došlo k mírnému nárůstu JN.1 (sublinie BA.2.86), která nese mutaci L455S.

3. Sezónní surveillance viru západonilské horečky, One Health, 2023

Od poslední aktualizace bylo k 8. listopadu 2023 zaznamenáno 13 případů infekce virem západonilské horečky (WNV) u lidí ze zemí EU/EHP. Případy byly hlášeny z Itálie (11), Řecka (1) a Rumunska (1). Ze zemí sousedících s EU byl hlášen 1 případ infekce WNV u člověka, ze Srbska (1).

Celkově bylo za rok 2023 hlášeno 692 případů infekce WNV u lidí ze zemí EU/EHP a 92 ze sousedních zemí EU. U zvířat bylo za rok 2023 hlášeno 137 ohnisek mezi koňovitými a 240 ohnisek mezi ptáky.

4. Spalničky - mezinárodní - sledování evropských ohnisek nákazy

Od 1. ledna do 30. září 2023 bylo z 19 zemí nahlášeno celkem 1 331 případů spalniček do Evropského systému surveillance (TESSy), přičemž většinu případů nahlásilo Rumunsko (925), Rakousko (154), Francie (64), Německo (51), Belgie (34), Polsko (28), Itálie (20) a Švédsko (11). Další země, které v roce 2023 hlásily méně než 10 případů: Dánsko, Estonsko, Finsko, Maďarsko, Irsko, Lotyšsko, Lichtenštejnsko, Nizozemsko, Norsko, Slovensko a Španělsko.

V září 2023 bylo z devíti zemí hlášeno 258 potvrzených případů spalniček. Prostřednictvím epidemiologického zpravodajství bylo od poslední měsíční aktualizace identifikováno 391 nových případů spalniček v sedmi zemích EU/EHP, včetně zpráv o probíhajících ohniscích ve Francii a Rumunsku. V posledních měsících byla onemocnění spalničkami hlášena v sedmi zemích EU/EHP: v Dánsku (4), Estonsku (1), Francii (19), Německu (11), Irsku (1), Rumunsku (350) a Španělsku (5). Přenos spalniček je v současné době v EU/EHP nízký.

Aktualizace jsou k dispozici i pro země mimo EU/EHP, jako jsou Švýcarsko, Anglie, Ukrajina a WHO. Chybí aktualizace pro regiony WHO EMRO, SEARO a WPRO.

5. Měsíční epidemiologický monitoring záškrtu v zemích EU/EHP, 2023

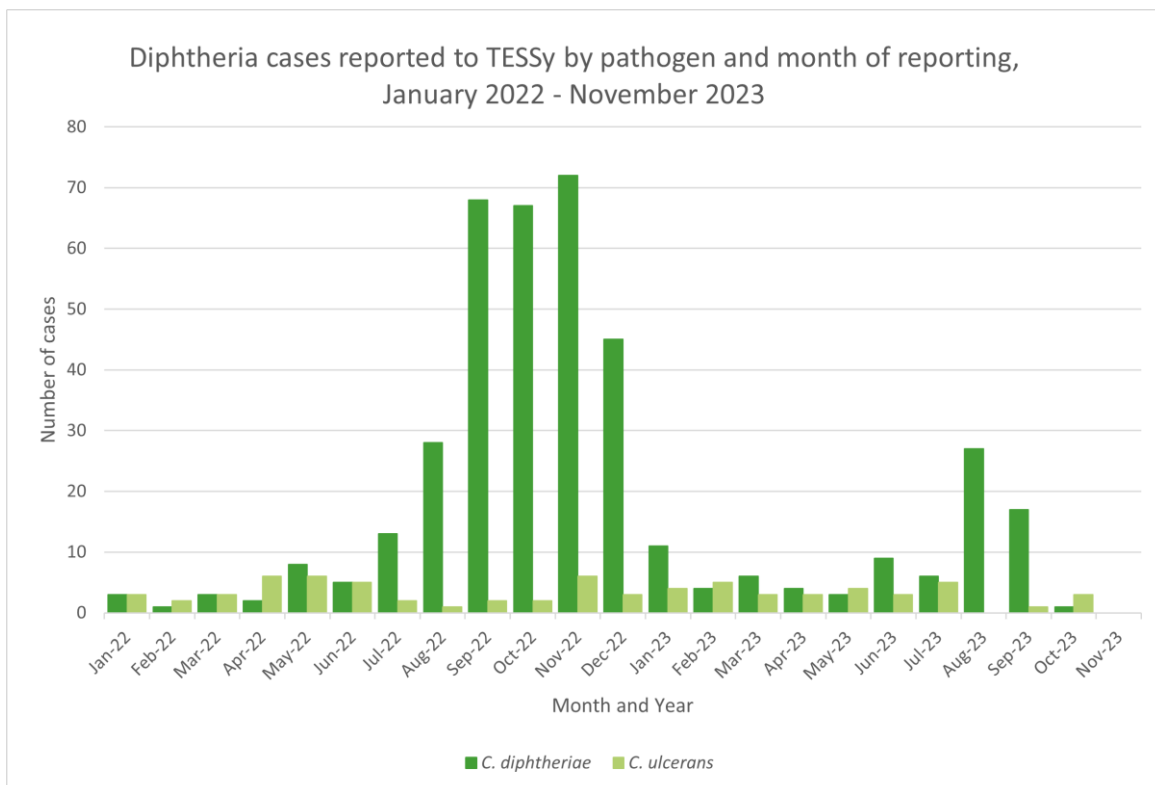
Prostřednictvím Evropského systému surveillance (TESSy) bylo od začátku roku 2023 do 7. listopadu v EU/EHP hlášeno 119 případů záškrtu. Případy byly hlášeny z Německa (79), Nizozemska (14), Belgie (6), České republiky (6), Lotyšska (3), Slovinska (3), Norska (3), Lucemburska (2), Slovenska (1), Španělska (1) a Švédska (1). Ze všech případů hlášených

v roce 2023 (119) bylo 88 případů, včetně dvou úmrtí, způsobeno *C. diphtheriae* a zbývajících 31 případů bylo způsobeno *C. ulcerans*.

Od předchozí aktualizace ze dne 10. října došlo k nárůstu o 27 případů. Ze 119 hlášených případů byla u 13 případů zaznamenána respirační forma onemocnění, u 101 případů kožní forma onemocnění a o dvou případech se jednalo kombinaci kožní formy onemocnění s respiračním postižením. Dva z případů skončily úmrtím, jeden v Belgii a jeden v Lotyšsku.

Od září 2022 do 7. listopadu 2023 bylo v EU/EHP hlášeno celkem 345 případů, včetně 4 úmrtí.

Graf: Případy záškrtu hlášené do TESSy podle patogenu a měsíce hlášení, leden 2022 - listopadu 2023, zdroj ECDC

ECDC nemá k dispozici žádné údaje, které by naznačovaly případy komunitního přenosu nebo klastrů *Corynebacterium (C.) diphtheriae* v důsledku zvýšeného počtu sporadických případů pozorovaných od druhé poloviny roku 2022.

Kliničtí lékaři by měli mít informace o klinických příznacích záškrtu a zajistit tak včasnou diagnostiku a léčbu případů podle stávajících klinických pokynů.

Byla zaznamenána neobvykle široká rezistence izolátů *C. diphtheriae* k běžným perorálním a parenterálním antibiotikům. Jako preventivní opatření ECDC doporučuje, aby bylo u všech izolátů *C. diphtheriae* provedeno testování antimikrobiální citlivosti.

6. MERS-CoV, mezinárodní situace

Od předchozí aktualizace ze dne 2. října 2023 nebyly WHO ani zdravotnickými orgány hlášeny žádné nové případy MERS-CoV. Od začátku roku 2023 byly k 6. listopadu 2023 hlášeny dva případy MERS-CoV. Jeden případ byl nahlášen ve Spojených arabských emirátech a druhý v Saúdské Arábii.

7. Chikungunya (CHIKVD) a dengue – monitorování globálních ohnisek nákazy

Chikungunya:

V roce 2023 bylo k 31. říjnu zaznamenáno přibližně 440 000 případů onemocnění chikungunya a více než 350 souvisejících úmrtí. Celkem 26 zemí hlásilo případy CHIKVD z Ameriky (16), Afriky (5) a Asie (5). V Evropě nebyl letos dosud hlášen žádný autochtonní případ onemocnění virem.

První případy v roce 2023 hlásí v říjnu Pákistán a Mali. Většina zemí hlásících vysoký výskyt viru chikungunya pochází z Ameriky, hlavně Jižní a Střední Ameriky: nejvíce Brazílie (218 613), Paraguay (123 451), Argentina (1 709) a Bolívie (1 376). Případy CHIKVD v západoafrických zemích v posledních týdnech nadále rostly a dosáhly celkového počtu 483 případů do 28. října 2023. V Afice se případy CHIKVD vyskytly hlavně v oblasti Sahelu (Senegal, Gambie, Burkina Faso a Mali), kde došlo k lokálnímu přenosu CHIKVD. Rozšíření aktuálních ohnisek se v jednotlivých zemích liší a ve většině postižených oblastí je ekosystém afrických savan.

Dengue:

V roce 2023 bylo do začátku listopadu zaznamenáno více než 4,5 milionu případů dengue a více než 4000 úmrtí na onemocnění dengue. Dengue byla hlášena z 80 zemí/území světa. V roce 2023 bylo v Evropě hlášeno více než 100 autochtonních případů horečky dengue, z Itálie (72) Francie (41) a Španělska (3).

Na Francouzských Antilách, Martiniku a Guadeloupe je v současnosti rostoucí trend horečky dengue (Sante Publique France 23/08/2023, <https://www.santepubliquefrance.fr/les-actualites/2023/1-epidemie-de-dengue-declaree-en-martinique-et-en-guadeloupe-protegez-vous>). Případy horečky dengue byly v roce 2023 hlášeny také na Réunionu (nízká aktivita) a ve Francouzské Guyaně, kde aktivita zůstává vysoká.

Současná pravděpodobnost výskytu lokálních případů přenosu virů chikungunya a dengue v oblastech, kde se vektor vyskytuje v pevninské části EU/EHP, je mírná, protože podmínky prostředí se stávají méně příznivé pro aktivitu vektorů a replikaci virů ve vektorech.